

ቅዱ “ገረብ ብሓኸላ” ንምድሓን ልዕላውነት ኤርትራን ኤርትራዊ ሃገራዊ መንነትን

ዶር. ገብረ ገብረማሪያም

ካላኦይ ክፋል

ኣብ ቀዳምይ ክፋል ናይዚ ጽሑፍ እዚ፡ ኣብ ወጻኢ ሃገራት ዝነበሩ ዝነበሩ ኤርትራውያን ተወዲቦም ካብ ርሑቕ ናጽነት ኤርትራ ንምርግጋጽ ከምዝተቃለሱ ኣገዳሲ ተራ ከዝተጻወቱ፤ ምስ ኣብ ሜዳ ዝነበረ መሪሕነት ውድባት፡ ኣብ ማዕርነት ዘተመርኹስ ርክባት ከምዝነበሮምን፤ እዚ ዓይነት ኣገባብ ቃልሲ እዚ ዝፈጠሮምን ኣብ ዝተናወሐ ናይ ቃልሲ ጊዜ ዝማዕበሉን ዘይቁዱሳንን ሃሰይትን ባህርያት ኣብ ሕብረተ-ሰብ ኤርትራ ከዝተጠረፉን ሕጽር ብዝበለ ኣገባብ ተገሊጹ ኣሎ። ኣብዚ ካላኦይ ክፋል ካኣ፡ እንታይነትን ከመይነትን ናይዞም ዝተጠርፉ ጎዳኢቲ ባህርያት ብዝርዝር ዘረድእ ትንታነ ብኸምዚ ዝስዕብ ቀሪቡ ኣሎ፡-

ሀ) ንመብዛሕትኦም ነቶም፡ ኣብ ጊዜ ሰውራ፡ ኣብ ወጻኢ ዝነበሩ ዝነበሩ ኤርትራውያን ብሓፈሻ፡ ነቶም ኣብ ገድሊ ተሰሪዖም ዝቃሰሉሉ ዝነበሩ ካኣ ብፍላይ፡ “ኤርትራ ማለት ውድብ (ህ.ግ ወይ ጅብሃ)፤ ውድብ ማለት ካኣ መሪሕነቱ” ኮይኑ ይስመዖም ነይሩ ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ናብቲ ዝነበርዎ ውድብ ወይ መሪሕነቱ ዝነበሮም ታኣማምነት (Loyalty)፡ ልክዕ ከም ሓደ ዜጋ ናብ ሃገሩ ዘለዎ ታኣማምነት ኢዮውን ነይሩ። ውድብ ወይ መሪሕነት፡ ዘይጋገ፡ ኩሉ ዝፈልጥ፤ ዘይንቐፍ፤ ወ.ዘ.ተ. ኮይኑ ይስመዖም ስለዝነበረ፡ ውድብ/መሪሕነት ዝብሎ ብዘይ ሕቶን ርእይቶን የተግብሩ ነይሮም። ብሕልፊ፡ ህ.ግ. ንሜዳ ኤርትራ ንበይኑ ምስባሓቶ፡ “ኤርትራ ማለት ህ.ግ.፤ ህ.ግ. ማለት ካኣ ኢሳያስ (መሪሕነት ህ.ግ.)” ዝብል መንፈስ ኣብ መብዛሕትኦ ኣብ ወጻኢ ዝነበር ዝነበር ኤርትራዊ እንዳሰረጸን ዓብላሊ ኣተሓሳስባ እንዳኮነን ከይዱ። እቲ ተራ ተጋዳላይውን እንተኾነ፡ ከምዚ ዓይነት መንፈስን እምነትን ከምዝህልዎ ተገይሩ ኢዮ ታሃሂዱ። “ግንባር ኣለገ፡ ዕድል ኣለገ፡ ምስኻ ቕንዕቲ ውድብ ዘሰለፈ፤ ኢሳያስ ኣፈወርቂ፡ ተኩሱ ሸሙ ኢዮ ዝጽሕፍ፤ ወ.ዘ.ተ.” ዝብሎ ደርፍታን ፕሮፓጋንዳታትን እንተረኣና፡ ነዚ መንፈስ እዚ ንምስራጽ ዝዓለሙ ምንባርም ምርዳእ ኣጸጋሚ ኣይኮነን። ድሕሪ ናጽነት ኤርትራውን እንተኾነ፡ እቲ መንፈስን ኣተሓሳስባን ቀጺሉ ኢዮ። ህ.ግ. ናጽነት ዘምጸእ ውድብ ኢዮ ተባሂሉ፡ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ኢሳያስ ዓብዮ እምነት ኢዮ ኣንቢሩ ነይሩ። ነዚ ክውንነት እዚ ብምምዝማዝ፡ “ሃገረ ኤርትራን” “ህ.ግ. ወይውን መንግስቲ ኤርትራን” ሓደ ኣካልን ዘይነጻጸሉን ኢዮም፤ “ሓደ ልቢ ሓደ ህዝቢ”፤ “ንሱ ንሕና፡ ንሕና ንሱ”፤ ወ.ዘ.ተ. እንዳተባህለ፡ ናይ ሓደ ሰብ ምልኪ ከምዝስዕርር ኢዮ ተገይሩ። ናይባሓቂ ካኣ፡ ዋላ ክስብ ሎሚ፡ ንብዙሓት ኤርትራውያን፡ ኣብ ሞንጎ “ህዝቢ ኤርትራ”፤ “ሃገረ ኤርትራን” “መንግስቲ ኤርትራን” ፍልልይ ዘሎ ኣይመስሎምን ኢዮ። ስለዝኾነ ኢዮ ካኣ፡ ኩሉ ጊዜ ኢሳያስ ዘዝበሎም ዝገብሩን፡ ዝኮነ ንኢሳያስን ስርዓቱን ዝቐዘመ፡ ንሃገረ ኤርትራ ከምዝቐውም ዘሎ ገይሮም ዝርድእዎ። ገለ ካብዚኣቶም፡ ምስቲ ሕጂ ማዕቢሉ ዘሎ ኩነታት፡ ኢሳያስ “ምስ ኢትዮጵያ ተደምርና ኣለና” ክብል ከሎ፡ ደድሕሪኡ ዝስዕቡ ኢዮም። እቲ ዝኸፍኦ ካኣ፡ ኢሳያስ ነዚ ክውንነት እዚ ብምምዝማዝ፡ ንኤርትራ ብዘይ ገለ ዕቲብ ተቐውሞ ከባድማ ምኽኣሉ ኢዮ።

ለ) ከምቲ ኣብ ላዕሊ ተገልጹ ዘሎ፡ ኣብ ወጻኢ ሃገራት ዝነበሩ ዝነበሩ ኤርትራዊ፡ ብሓፍሻ ውድባት (Mass Organizations)

ተጠርኒፉ ካብ ርሑቕ ንናጽነት ተቐሊሱ፡ ኣገዳሲ ተራ ካኣ ተጻዊቱ ኢዮ። እቲ ካብ ርሑቕ ኮይንካ ምቕላስን፡ ባህርያት መሪሕነት ናይተን ተውዲቡሉን ዝነበራ ውድባት፡ ብዝፈጠሮ ኩነታት፡ ርክባት/ዝምድናታት ኣብ ምንጎ እቶም ኣብ ወጻኢ ሃገራት ኮይኖም ዝቃለሱ ዝነበሩ ኤርትራውያንን እቲ ኣብ ሜዳ ዝነበረ መሪሕነትን፡ ኣብ ማዕርነት ዝተሰረተ ኣይነበረን። እቲ ኣብ ሜዳ ዝነበረ መሪሕነት፡ ከም ገባርን ሓዳግን ኮይኑ፡ ድላዩ ዝገብር፡ እቲ ኣብ ወጻኢ ዝነበረ ካኣ፡ ካብ መሪሕነት (ሜዳ) ዝመጸ ትእዛዝ ብዘይ ሕቶን ዘረባን ዘተግብር ዝዓይነቱ ርክባት ኢዮ ነይሩ። እቲ መሪሕነት፡ “ንሕና እንዲና ኣብ ሜዳ ዘለና፡ ንሕና ኢና ንፈልጥ፤ መን ፍለጡ ኢልዎም፤ ወ.ዘ.ተ.”

እንዳበለ፡ ንዝኾነ ካብ ወጻኢ ዝላዕል ሕቶ ወይ ሓሳባት ዕድል ይህብ ኣይነበረን ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ንዝኾነ ሕቶ ዘልዕል ውልቀ-ሰብ ይኩን ጉጅለ፡ የፈራርሕን ይቐጽዕን ነይሩውን ኢዮ። እቲ ዝጥቐሙሉ ዝነበሩ ዓይነት መቐጸዕታት ብዙሕ ኮይኑ፡ እተን ዝኸፍኦ ግን፡ “ኣካላዊ ጉዳትን” “ማሕበራዊ ተነጽሎን (social isolation)” ኢዮን ነይረን። ነቲ ሕቶ ዘልዕል ወይውን ወቐሳ

ይኹን ርእይቶ ዘቐረበ አካል፡ ማሕበራዊ ተንጽሎ (social isolation) መታን ከጋጥሞ፡ ኩሉ ዓይነት ናይ ጸለመ ዘመተ ኣብ ርእሲኡ ከምዝካየድ ይገብሩ። እዛ ማሕበራዊ ተንጽሎ፡ ከባድ መቐጻጸብ ስለዝኾነት፡ ብዙሕ ሰብ ይጸወራ ኣይነበረን። ካብ ዝኾነ ኤርትራዊ ጉጅለ፣ ማሕበር፣ ሓፋሽ ውድባት፣ ማሕበረ-ኮም፣ ዓርኩ-ማሓዛ፣ ቤተ-ሰብ፣ ወ.ዘ.ተ. ምንጻል ማለት፡ “ኤርትራውነትካ” ከምምስኣን ተገይሩ ይውሰድ ስለዝነበረን፡ እቲ ሰውራ ካኣ ከም መለጋግቦ ናይ ኤርትራውነት ኮይኑ የገልግል ብምንባሩን፡ ዝበዝሕ ኤርትራዊ፡ ካብ ሕቶ ዝሓትትን ወቐሳ ዘቐርብን፡ ርእሱ ኣድኒኑ ዝተባህሎ እንዳገበረ ክቐጽል ኢዩ ዝመርጽ ዝነበረ። እቶም ውሑዳት ብትብዓት ሕቶታት ዝሓተቱን ወቐሳታት ዘቐረቡን ኤርትራውያን፡ ንሓለገሊ “ማሕበራዊ ተንጽሎን” “አካላዊ መጉዳእትን” ኢዮም ተፈሪዶም። ንኣብነት፡ [ታሪኽ ናይ “ኤርትራውያን ንናጽነት ኣብ ሰሜን አመሪካ](#) (Eritreans for Liberation in North America (EFLNA)) እንተራኣና፡ ነዚ ሓቂ እዚ ኢና ንማሃር። እዚ ኣገባብ እዚ፡ ድሕሪ ናጽነት ኤርትራውን እንትኾነ ቐጸሉ ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ክሳብ ሕጂ ኢሳያስን ስርዓቱን ዝጥቀምሉ ዘለዉ ፍቱን ናይ መዕፈኒ ሜላ ኢዩ።

እዘን ኣብ (ሀ)ን (ለ) ተገሊጾን ዘለዎ ሓቕታት፡ ነቲ ድሕሪ ናጽነት ኣብ ኤርትራ ዝማዕበለ ኩነታት ኣብ ምፍጣር ዓብዪ ግደ ኣለውን። ኣብ ኤርትራ ናይ ሓደ ሰብ ስርዓት ተተኪሉ፡ ዲክታቶራዊ ምሕደራ ሱር ሰዲዶ ስርዲዶ። እታ ሕቶ ይኹን ወቐሳ ዘይትጻወር ዝተለመደት ባህርያት መሪሕነት ቐጸላ፡ ህዝቢ ካኣ መሪሕነት ዝብሎ ኩሉ ሓቂ እንዳበለ፡ ኢሳያስ ዘዝበሎ ምግባርን ምድጋም ጥራሕ ዳኣ ኮነ ስርሑ። ንኣብነት፡ ኢሳያስ፡ ዋላ ነቶም ንጋግ ኣለና፡ መንገድና ነስተኻክል፤ ስልጣን ንህዝቢ ነረኹብ፤ ወ.ዘ.ተ. ዝበሉ ኣባላት ማእከላይ ባይቶ ዝነበሩ ነባራት መራሕቲ ከይተረፈ፡ ሰፊሕ ናይ ምንጥርን ጸለመን ዘመተ (ማሕበራዊ ተንጽሎ) ድሕሪ ምክያድ፡ ብኣልማማ ሓይሩ ከጥፊአም ከሎ፡ ህዝቢ ኣጣቐዒሉ። ኢሳያስ፡ ቐዋም ኤርትራ ጉሒ፡ ንኤርትራ ብዘይ ቐዋምን ሕግን ንልዕሊ 20 ዓመታት ክገዝእ ከሎ፡ ኢሳያስ ዘዝበሎ ምድጋም እንተዘይኮይኑ፡ ቐዋም ይተግበር ኢሉ ዝተዘረበ ይኹን ኣብ ጎደናታት ወጺኡ ናይ ተቃውሞ ሰልፍታት (እቶም ሓደ ሓደ ናይ ብደምበ ፍትሒ ዝግበሩ ግዲፍካ) ዝገበረ የልቦን እንተተባህለ ምግባን ኣይኮነን። ብኣንጻሩ እጂ ዳኣ፡ ኢሳያስን ስርዓቱን ናብ ዝጽውዕዎ ኣኼባታትን ጽምብላትን፡ ህዝቢ ግልብጥ ኢሉ ክኸይድ ይረኣ። ኣብ ከምዚኣም ኣኼባታትን ጽምብላትን፡ ንሃገር ዝምለከቱ ሕቶታት ከምገለ መለቐውም ዝሓቱ ሰባት እንተተረኺቡም፡ **“መን ኮይንካ ኢካ ንስኻ ንግና ትሓተና፤ ንስኻ ካባና ብዛዕባ ኤርትራ መን ፍለጥ ኢሉ፤ ንስኻ ካብ መንግስቲ ንላዕሊ ንኤርትራ መን ሓላያይ ገይሩ፤ ኢዩ፤ ወ.ዘ.ተ.”** ዝብሉ ዝደጋገማ ሓረጎት ብናህርን ብቐጠዐን ከም ግብረ መልሲ ክዋሃባ ምስማዕ ልሙድ ኢዩ። እሞ ዳኣ ከምዚ እንተኾይኑስ፡ “ስለምንታይ ሰባት ናብ ኣኼባታትን ጽምብላትን ኢሳያስን ስርዓቱን ብብዝሒ ይኸዱ?” ኢልና ንሓትት ንኹውን። እቲ መልሲ፡ ነዘን ኣብ (ሀ)ን (ለ) ተገሊጾን ዘለዎ ሓቕታት ጠሚርና ብምርኣይ ክንረኽቦ ንኽእል ኢና። ጥቕልልን ሕጽርን ብዝበለ ኣገላልጻ ክረኣ ከሎ፡ **ዝበዝሕ ሰብ፡ ብልቡ ዝድግፍ ስለዝኾነ ዘይኮነስ፡ ማሕበራዊ ተንጽሎ ከየጋጥም ብምፍራሕ፡ ገጸ ከርኢ ጥራሕ ኢዩ ዝኸይድ።** ንኢሳያስን ስርዓቱን ግን እዚ ኣገዳሲ ኣይኮነን። እቶም ምንታይሲ፡ ናይቶም ኣኼባታትን ጽምብላትን ቪዲዮታትን ስእልታትን ብምውሳድ፡ ኣብ ኤራትቪ ደጋጊሙ ብምፍናው፡ “ረኣኹም፡ ኩሎም ኣብ ወጻኢ ዝነበሩ ኤርትራውያን፡ ናዓይ ኢዮም ዝድግፉ” እንዳበለ ንኣብ ኤርትራ ዝንብር ህዝቢ ከታልለሉ ስልዝኸእል፡ ናይ ባሓቂ ካኣ፡ እዚኣ ሓንቲ ካብተን ኢሳያስን ስርዓቱን ዝጥቐሙላን ዓባይቲ ናይ መዕፈኒ መሳርሒታት ኢያ ኮይና ከተገልግል ጸኒሓን ዘላን። ስለዝኾነ፡ እቶም ብልብኹም ንኢሳያስን ስርዓቱን ዘይትድግፉ ኤርትራውያን፡ ዘይምድጋፍኩም ብግብሪ ክሳብ ዘይተሰነዩ፡ መሳርሒ ምልኪ ኮይንኩም ንህዝብኹም ትጎድኡ ምህላውኩም ምግንዛብ ኣገዳሲ ኢዩ።

ኢሳያስን ስርዓቱን ከመይ ገይሮም ንህዝቢ ኤርትራ ጅሆ ሒዞም ከምዘዳኸምዎ ንምርዳእ፡ ነዛ ትሰዕብ ሰንጠርዥ ተመልከት።

		ኢሳያስን ስርዓቱን	
		ኣወንታዊ ምላሽ	ኣሉታዊ ምላሽ ምስ መቐጻጸብ (ማሕበራዊ ተንጽሎን ካለኡትን)
አባል	ጽኑዕ ታኣማምነት (Strong Loyalty)	ኢሳያስን ስርዓቱን ኣወንታዊ ምላሽ ኣይህቡን ኢዮም።	ኢሳያስን ስርዓቱን ገይገኡም ኣይእሩሙን፡ ኤርትራ ንቐልቐል ትድፋእ፡ እቲ ሕቶ ዝሓተተ ወይ'ውን ወቐሳ ዘቐረበ ኣባል ካኣ መግናሕቲን መቐጻጸቲን ተቀቢሉ ርእሱ ኣድኒኑ ንኢሳያስን ንስርዓቱን ምድጋፍ ይቐጽል። እዚኣ ነቲ ዝበዝሐ ናይ ርሑቕን ቀረባን ታዓዛባይ፡ ከም ኣገዳሲ መምሃሪት ኮይና ተገልግል።
	ትሑት ታኣማምነት (Weak Loyalty)	ኢሳያስን ስርዓቱን ኣወንታዊ ምላሽ ኣይህቡን ኢዮም።	ኢሳያስን ስርዓቱን ገይገኡም ኣይእሩሙን፡ ኤርትራ ንቐልቐል ትድፋእ፡ እቲ ሕቶ ዝሓተተ ወይ'ውን ወቐሳ ዘቐረበ ኣባል ካኣ መግናሕቲ ይኹን ማሕበራዊ ተንጽሎ ከይግባዩ፡ ንኢሳያስን ስርዓቱን ምድጋፍ የቐርጹ። ምልኪ ንምስዓርውን ይቃለስ።

ከምቲ ልዕል ክብል ብሰፊሒ ተገሊጹ ዘሎ፡ ሰፊሒ ክፋል ካብ ህዝቢ ኤሪትራ፡ “ጽኑዕ ታኣማምነት (strong loyalty)” ኣብ ኢሳያስን ስርዓቱን ኢዩ ጸኒሕዎ። ኢሳያስ ካኣ ነዚ ብምምዝማዝ፡ (ነታ ኣብዛ ሰንጠረዥ ኣብ ቀይሕ ድሕረ-ባይታ ሰፊራ ዘላ ሓቂ ተመልከት)፡ ንህዝቢ ኤርትራ ናብ ገደል ሒዝዎ ክኸይድ ኢዩ ጸኒሑ። ሕጂ ግን፡ ድሕሪ እቲ ምስ ኢትዮጵያ ሰላም ገርና ብምባል፡ ኢሳያስ ብተደጋጋሚ ኣብ ኢትዮጵያ ብምኻድ፡ ንኤርትራን ኤርትራውነትን ኣብ ዕዳጋ ዘውረዱ ዝበሉም ዘረባታትን ዝገበሮም ተግባራትን፡ እቲ ዝነበረ ታኣማምነት ኣብ ዝበዘሐ ክፋል ኤርትራዊ የለን ክባሃል ይካኣል ኢዩ። ዝተረፈ እንተሃልዩ፡ ኣዝዩ ትሑትን ውሑዱን (weak loyalty) ጥራሕ ኢዩ ዝኸውን። ስለዝኾነ፡ ሙብዛሕትኦም ደገፍትን ሳዓብትን ኢሳያስን ስርዓቱን ዝነበሩ ኤርትራውያን፡ ደገፎም ኣቋሪጾም ኣብ ጎድኒ ፍትሓዊ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ተሰሊፎም፡ ንኤርትራን ኤርትራውነትን ንምድሓንን ንምዕቃብን ንክቃለሱ ትጽቢት ይግበረሎም (ነታ ኣብዛ ሰንጠረዥ ኣብ ሰማያዊ ድሕረ-ባይታ ሰፊራ ዘላ ሓቂ ተመልከት)። እቲ ኣብ ደንበ ፍትሒ ተሰሊፉ ዘሎ ኤርትራዊ ካኣ፡ ነዞም ንኢሳያስን ስርዓቱን ምድጋፍ ኣቋሪጾም፡ ኣብ ጎድኒ ፍትሓዊ ቃልሲ ዝጽንበሩ ዘለዉ ኤርትራውያን፡ ምቹእ ናይ ማሕበራዊ ሂወት ባይታ ክፈጥሩሎም ትጽቢት ይግበረሎም። እታ ዝፈርሕዎ መቐጻዕቲ (ማሕበራዊ ተንጽሎ) እንድሕርዳኣ ተፈትሓ፡ ብዙሓት ደገፍቲ ኢሳያስን ስርዓቱን፡ ናብ ደንበ ፍትሒ ተጸንቢሮም፡ ምልኪ ኣብ ምዕናውን ኤርትራዊ ሃገርነት ኣብ ምድሓንን ኣገዳሲ ተራ ክጸወቱ ይክእሉ ኢዮም። ብግደ

ሓቂ እንተኾይኑ፡ ንኢሳያስን ስርዓቱን ንምስዓር፡ ናይ ህዝቢ ኤርትራ ናይ **“ደገፍ ጻሉኡ”** ክትነቅጽ ኣለዎ። ነዚ ንምግባር ካኣ፡ ነቶም ክድግፍዎ ዝጸንሑ ኤርትራውያን፡ ደገፎም ከቋርጹ ንምግባር ምቐላስ ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ዝሕቐፍሉ ማሕበራት-ሰብኣዊ ባይታ ምጥጣሕውን ኣገዳሲ ኢዩ። ኣብዚ ጉዳይ እዚ፡ ደምበ ፍትሒ ዕቅድ ስራሕ ኣይሰርሐን ተባሂሉ ኢዩ ዝሕመ። ብኣንጻሩ እኚ ዳኣ፡ ነጻሊ ብዝኾነ ኣገባብ ኢዩ ክቃልስ ጸኒሑ። “እዚ ኹ ኣብይ ነይሩ ኢዩ፡ ህግደፍ፣ ኣንጻር ካብቲ ስርዓት ንዝወጹ ኤርትራውያን ዝቐንዐ፡ ሽም ምጥፋእን ጸለመታትን ምክያድ፣ ወ.ዘ.ተ.” እንዳበልካን እንዳገበርካን፡ ናይ ህዝቢ ኤርትራ **“ደገፍ ጻሉኡ”** ኢሳያስ ከተንቅጽ ኣይካኣልን ኢዩ።

እዚ ኩሉ ንሃገር ዘጥፍእ ተግባራት እንዳገበረ ከሎስ፡ ስለምንታይ ኢዮም ንኢሳያስን ስርዓቱን ዝድግፍዎ ኢልና ንግረም እንተለና፡ እቲ ደምበ ተቐውሞ እንተኾነውን፡ ካብኡ ዝሓይሽ ኣይኮነን። ንምንታይ ኢዩ ደምበ ተቐውሞ፡ ፋሕ ኢሉ? ስለምንታይ ተኣኪቡ ሓደ ጥርናፊ ዘይፈጠረ? ስለምንታይ ውድባት ብብግዚኡ ይፈናጨላ? ወ.ዘ.ተ. ንዝብሉ ሕቶታት፡ መልሶም ሓንቲ ኢያ - ከምቲ ሙብዛሕትኦም ደገፍቲ ህግደፍ፡ ታኣማምነቶም (loyalty) ንኤርትራ ምዃን ነጻፎም ንኢሳያስ ዝኾነ፡ ብተማሳሰሊ ካኣ፡ ሙብዛሕትኦም ኣባላት ውድባት፡ ታኣማምነቶም ካብ ነቲ ዘለውዎ ውድብ ዝቐመሉ ዓላማታት፡ ንውልቀ መራሕቲ ስለዝኾነ፡ መራሕቲ ተባኢሶም ክፈላለዩ ከለዉ፡ ደድሕሪ እቶም ዝኣምንዎም መራሕቲ ብምኻድ ውድባት የባዝሑ። ካብኡ ሓሊፉውን፡ ውድብ/ሰልፊ፡ ካብ ናይ መቃለሲ መሳርሒ ምዃን ሓሊፉ፡ ንባዕሉ ዓላማ ይኸውንጥ። ከምዚ ናይ ቤተ-ሰብ ዝዓይነቱ ጥርናፊ ይፍጠር። መራሕቲ ውድብ ካኣ ከምቲ ንኣቦን ኣደን ናይ ሓደ ቤተ-ሰብ ዝዋሃብ፡ ምሉእ ታኣማምነት (Complete Loyalty) ይግበረሎም። ኣባላት ካኣ ብዘይገለ ሕቶን ወቐሳን መራሕቲ ነናብ ዝኸድዎ ስቕ ኢሎም ተተጎቲቶም ይኸዱ። ስለዝኾነ፡ ደምበ ተቐውሞ ካብ ከምዚ ዓይነት ሂወት ክወጽእ ክኸእል ኣለዎ። ታኣማምነትና፡ ንኤርትራን ህዝባን ክኸውን ኣለዎን ይግባኣን። እዚ ማለት ካኣ፡ ንኤርትራን ህዝባን ኣብ ዝጠቐም ዓላማ ተጠርኒፍና ክንቃለስ ይግባኣና። ከምቲ፡ ኣብ ጊዜ ገድሊ፡ ንብዙሓት ኤርትራውያን ህ.ግ./ተ.ሓ.ኤ፡ ኤርትራ ዝመስሎም ዝነበረ፡ ሕጂ ካኣ፡ ዘለናዮ ውድብ፡ ሰልፊ ወይውን ምንቅስቓስ፡ ኤርትራ እንዳመሰልና፡ “ውድባይ፡ ሰልፊይ ወይውን ምንቅስቓሳይ” እንዳበልና፡ ናይ ኤርትራን ህዝባን ዕማም ንገብር የለናን። እስከ ከም ዜጋታት ንነብስና ናጻ ንግበራ’ሞ፡ ታኣማምነትና ምሉእ ብምሉእ ኣብ ኤርትራን ህዝባን ገርና፡ ናይ ሓባር መቃለሲ ጥርናፊ ንፍጠር። ከምኡ ክንገብር እንድሕር ዳኣ ኪኢልና፡ ግዙኣት ናይ ጸቢብ ውድብ፡ ሰልፍ ወይውን ምንቅስቓስ ክንከውን ኣይኮናን። ሕጂ ትድለ ዘላ ህጽጽትን ጊዜ ዘይትህብን ሃገራዊት ዕማም፡ **“ሃገራዊ ጥርናፊ ንምድሓን ኤርትራን ኤርትራውነትን”** ስለዝኾነት፡ ኩሉ ኤርትራዊ መሳርዓት ናብ ሓደ ኣንፈት ክቐንዕ ኣለዎ። ሎሚ፡ ኩላህና ኤርትራውያን፡ ሃምናን ቀልብናን፡ ልዕላውነት ኤርትራን ኤርትራዊ መንነትን ኣብ ምድሓን ከድህብ ይግብኡ። ጽባሕ የርከበሉ ኢዩ ዝባሃል ኣይኮነን።

ኢሳያስን ስርዓቱን፡ ኩሉ ናይ መቃለሊ ሜላታቶም ጸንቂቆም ኢዮም። ሎሚ ህዝቢ ኤርትራ ኢሳያስ ከምዝኸድዎን ከምዝጠለሞን ጽቡቕ ገይሩ ተረዲኢዎስ፡ ኣብ ኢሳያስ ዝነበሮ ታኣማምነት ጭራሽ የለን። እታ ኢሳያስ ዝጥቀመላ ዝነበረት ናይ መዕፈኒ መሳርሒ (ማሕበራዊ ተንጽሎ፡ ጽለመ፡ ምፍርራሕ፡ ምጉዕብባዕ፡ ወ.ዘ.ተ.) እንተኾነውን ተደፊራ ትሳዓር ኣላ። ሕጂ ካባና ዝድለ፡ ነቶም ንኢሳያስ ምድጋፍ ዘቋርጹ ዘለዉ ኤርትራውያን፡ ሓቋፊ ዝኾነ ናይ መቃለሲን ማሕበራት-ሰብኣውን ባይታ ከምዝንጸፈሎምን ምግባር ኢዩ። ነታ **“ዲላ ደገፍ ህዝቢ”** ናይ ኢሳያስ ተገሊላ ንክትነቅጽ ወሳኒ ተራ ክጸወቱ ይኸእሉ ኢዮም። ቅዲ **“ገረብ ብሓኽላ”** ወይውን **“ንወደባ ሻውልሲ፡ ወዲ ገሃ ብርሃኑ ይፈልጦ”**፡ ኢሳያስ ኣብ ምስዓር ከም ኣገዳሲ ሜላ ምሓዙ።